

UVODNA RIJEČ

Poštovano čitateljstvo,

uredništvo Zagrebačke pravne revije vrlo je zadovoljno da i u ovom broju može svojim čitateljima predstaviti tri vrlo vrijedna i zanimljiva znanstvena rada. Autorica dr. sc. *Dunja Pastović* u svom nas radu upoznaje sa daljnjim rezultatima svog višegodišnjeg povijesnopravnog istraživanja na temu porotno suđenje u Istri od 1848. do 1918. godine kroz analizu prakse porotnog suda u Rovinju 1874.-1918. Vrlo vrijedan doprinos hrvatskoj pravnoj povijesti predstavljaju njezine spoznaje i zaključci o nacionalnoj i jezičnoj strukturi porote, kao odraza društveno-političkih prilika u kojima se nalazila Istra, naročito o diskriminaciji i slabijoj pravnoj zaštiti njezinog većinskog hrvatskog stanovništva u odnosu na talijansku manjinu. Rad je izvorni doprinos i povijesti kaznenog procesnog prava u odnosu na nove spoznaje o porotnom suđenju, krucijalnoj važnosti tumača za hrvatski jezik na raspravi te zanemarivanju temeljnih kaznenoprocenih načela neposrednosti i usmenosti što je sve dovelo u pitanje i smislenost samog suđenja. Koliko se povijest zrcali u sadašnjosti najbolje nam govori aktualnost jezičnog tumača u Europskoj uniji nakon uvođenja postupka predaje po europskom uhidbenom nalogu. Drugi rad u Reviji, autora *Stjepana Novaka* obrađuje pitanja i tijek postupka pristupanja Europske unije Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. S obzirom na postojeće stanje stvari, radi se o vrlo aktualnoj i znanstveno relevantnoj temi koja opravdava znanstvenu analizu. Rad je pisan iz perspektive negativnog mišljenja Suda Europske unije donesenog krajem 2014. godine o nacrtu Sporazuma o pristupanju Europske unije Konvenciji. Nakon analize temeljnih instituta kao što je mehanizam suodgovornosti i postupak prethodnog uključivanja, autor zaključuje da se Sud Europske unije rukovodio primarno načelom autonomije poretka Europske unije te sugerira da je zanemarena osnovna svrha pristupanja Europske unije Konvenciji, a koja se sastoji u boljoj zaštiti ljudskih prava građana Europske unije. Zadnji znanstveni rad u ovom broju Revije napisala je *Sabina Đipalo* pod nazivom "Pravedni rat – osvrt na staru doktrinu u suvremeno doba i slučaj ruske intervencije u Ukrajini 2014. godine" iz područja međunarodnih odnosa (političkih znanosti) i međunarodnog prava. U prvom dijelu autorica izlaže pravo na upotrebu sile u međunarodnom pravu koje je ograničeno na samoobranu i na kolektivne akcije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, ali pokazuje da se u praksi države koriste silom i u nekim drugim okolnostima te ove okolnosti povezuje s doktrinom tzv. pravednog rata kojem najbolje odgovara koncept humanitarne intervencije. U drugom dijelu autorica izlaže kronologiju aneksije Krima u proljeće 2014. godine od strane Ruske Federacije iznoseći argumentaciju ruskih vlasti kao i izvore i utvrđenja nadležnih tijela Ujedinjenih naroda, Vijeća Europe i Europske unije, te zaključujući da je Rusija intervencijom u Ukrajini povrijedila međunarodno pravo.

Na kraju donosimo detaljne prikaze dva međunarodna skupa koji daju mnoštvo informacija ne samo o njihovoj organizaciji, tijeku i izvedbi već i o samom sadržaju i temi kojom su se sudionici bavili. Prikaz međunarodne konferencije Međunarodnog udruženja za političke znanosti na temu politika decentralizacije održane u Dubrovniku od 7-10. svibnja 2015. u organizaciji Instituta za javnu upravu napisala je *Iva Lopižić*. Drugi je prikaz godišnjeg seminara o borbi protiv korupcije u Europskoj uniji na temu zamrzavanje, oduzimanje i povrat imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom autorice *Marine Gutschy*, održanog u Trieru 27-28. travnja 2015. u organizacije Akademije europskog prava (ERA).

Nažalost, po prvi puta u ovom broju časopisa nemamo popunjenu rubriku zakonodavna i sudska praksa. Nažalost zato jer kao što su opći mediji krvotok parlamentarne demokracije čije začepljenje bi dovelo da distorzije izbornog rezultata a time i samog političkog sustava, tako su znanstveni i stručni mediji krvotok razvoja pravne države a time i vladavine prava. U Hrvatskoj nedvojbeno postoji krvožilni sustav koji omogućuje analitičko spajanje zakona i judikature s neovisnim stručnim i znanstvenim radom a koji čini bogata pravna periodika čiji dio je i Zagrebačka pravna revija. Upravo uvođenje elektroničkih internetskih medija ugradilo je u taj sustav bezbroj žilica i kapilara koje informacije dovode do svake osobe, do svakakog zainteresiranog građanina. Međutim, ovaj je sustav potrebno puniti odgovarajućim sadržajima po uzoru na zapadne razvijene demokracije koji imaju razvijenu pravnu kulturu komentiranja, kritiziranja i analiziranja zakonskih rješenja i sudskih odluka. Pravni stručnjaci, a u prvom redu pravni znanstvenici u pozitivnopravnim disciplinama, dužni su pratiti razvoj zakonodavstva i sudske prakse u svom užem području te ih podvrgnuti znanstvenoj metodologiji koju su usvojili kroz svoje obrazovanje i usavršavanje. Pravna znanost ima društvenu vrijednost ako nije teorijsko sterilna i ako reflektira razvoj pravne prakse usmjeravajući i korigirajući je. Izostanak odjeka i komentara aktualnog zakonodavstva i sudske prakse u pravnoj znanstvenoj analizi predstavlja začepljenje krvotoka pravne države. Stoga pravni znanstvenici i pravni stručnjaci ne smiju prepustiti novinarima komentiranje presuda visokih sudova, medijskih eksponiranih sudskih postupaka, sadržaja zakona ili propisa, već trebaju redovito i kontinuirano pisati njihove stručne i znanstvene analize. Nadamo se da će ovaj apel uredništva Zagrebačke pravne revije uroditi plodom u sljedećim brojevima Revije.

Glavna urednica,

prof. dr. sc. Zlata Đurđević